

GLAS NARODA

Na prvi strani dnevnik

1. v Zgodnjem delu

Volja za vse leto \$4.00

Za pol leta \$2.50

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays
84,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 187. — STEV. 187.

NEW YORK, MONDAY, AUGUST 11, 1919. — PONDELJEK, 11. AVGUSTA, 1919.

VOLUME XXVII. — LETNIK XXVII.

PRINCI, KRALJI, NADVOJVODE IN DRUGA GOLAZEN SE VRAČA

POROČEVALEC NEWYORSKEGA "WORLD" PRAVI, DA JE PRIŠEL NEMŠKI KRONPRINC V ŠLEZijo ŽE PRED DESETIMI DNEVI IN DA ČAKA SIGNALA ZA NOVO VETAJO. — POVRATEK HOHENZOLLERNCEV JE KONČNI CILJ. — PIŠE CIRIL BROWN.

Berlin, Nemčija, 10. avgusta. — Soglasno s poročilom, katerega ni mogoče potrditi, ki pa se vzdržuje v radikalnih krogih, se je nemški kronprinca tajno vrnil v Nemčijo, ter je urejeno vse za vojaško monarhistični preobrazbi, ki naj bi se izvršil tekom enega tedna.

Poročila pravijo, da je dospel kronprinca tajno v Šlezijo pred desetimi dnevi in da le čaka prvih znakov protirevolucije, ki naj bi se pričela v najkrajšem času.

Radikaleci izjavljajo, da je prvi cilj eelega načrta proglasitev vojaškega diktatorstva, kateremu naj bi sledila zopetna vstanovitve hohenzollernske dinastije. Nemčija ima še vedno armade preko dva milijona moč, in Neke bo v takem slučaju vedno ugajal vojaškim voditeljem, kojih glavna želja je voliti vojno proti sovjetski Rusiji v namenu, da se združi Nemčija z Kolčakov armado.

(Prejane besede označujejo popolnoma natančno vso hinavščino, ki prevladuje v nemških vladnih krogih. Nemci so zadnji, ki bi pomagali Kolčaku ali katerikoli protiboljševiški sili. Glavni interes industrijalne in socialistične Nemčije je, da spravi na svojo stran sovjetsko Rusijo in da preplavi celo Rusijo s proizvodi svoje industrije. Rusija je edini trg, ki ga ima Nemčija v sedanjem času na razpolago in vsako govorico o protisovjetskem razpoloženju v Nemčiji je tako bedasto kot le kaj. Najbolj zanesljive informacije, ki smo jih dobili zadnji čas, pravijo, da so ruski boljševiki v tesnem stiku z nemško oficijelno vlado, vsled česar ne more nihče trditi, da skuša nemška republika uničiti rusko sovjetsko republiko).

Pravijo celo, da je bila vstanovljena dejanska zveza med nemškimi militaristi ter Kolčakovimi silami. (Odkrita laž!)

Radikaleci, ki verujejo v strmoglavljenje sovjeta na Ogrskem, bodo postali pozorni vsled monarhističnega odpora v Nemčiji, ki se bo pojavil v najkrajšem času. Organizirano delo v Nemčiji je pripravljeno na ta slučaj ter je je izjavilo, da bo poslovalo temu primerno.

Kljub temu pa pravijo voditelji, da bi protirevolucija, monarhistična, ne naletela našen odpor od strani delavcev.

Čudovita stvar je ta, da se vrši rekrutiranje za nemško armado na zelo živahen način, čeprav bi morala Nemčija soglasno z mirovnimi pogoji tekoma par tednov demobilizirati celo svojo armado.

Vse nove nemške čete odpošiljajo v baltičke okraje in cela nemška armada je še sedaj mobilizirana kot je bila tekom petih let vojne.

Poročila iz Weimara pravijo, da bo naprosila Nemčija zaveznike za dovoljenje, da sme vzdržati dvestotisoč vojakov, ki pa ne zastojujejo, da bi napravili red v celi Nemčiji.

Nemški diplomati pravijo, da bi prišla Nemčija v velike gospodarske in politične težave, če bi nenadno odustila stotine tisočev vojakov in častnikov, ki ne morejo dobiti drugega dela.

Vsled tega bo Nemčija prosila zaveznike, da izpremeje mirovne pogoje in toliko, da bi smela Nemčija obdržati večjo armado, če ne drugače pa vsaj časno.

Ob istem času se nemške oblasti prizadevajo, da bi našle polja za veliko število odpuščenih vojakov. Odpušljeni častniki so dobili državne službe, a te so premalo številne, da bi zadostile vsem potrebam.

Nemška vlada je nadalje izprožila načrt, da se pošlje v inozemstvo veliko Nemcev ter jih opremi z denarjem in vsemi sredstvi, ki so potrebna za njih uspeh.

ŽELEZNIČ. STAVKA SE ŠE VEDNO ŠIRI

V novozangleških državah je veliko železničarjev zapustilo dela, kljub Wilsonovemu svarilu.

Washington, D. C., 8. avgusta. — Voditelji železničarske unije so brzojavno pozvali petsto lokalnih zastopnikov, naj glasom predsednikovega odloka privedejo ljudi na delo.

Uradniki železniških družb pravijo, da prej ne morejo rešiti praznjenja glade plač, dokler se ne vrnejo delavci na delo.

Vsled predsednikovega poziva se je sicer veliko ljudi vrnilo na delo, vendar poročajo iz drugih mest, posebno pa iz središč Nove Anglije, da se stavka železničarjev širi.

Cena kronam vedno pada

Polijamo dečar na Kranjsko, Štajersko, Hrvaško, v Slavonijo, Bosno in Hercegovino popolnoma zanesljivo in se lanjnim razmeram primerno tudi hitro.

Jamimo ali garantiramo za vsake polijatelj, toda za kako mo goče samode v izplačilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

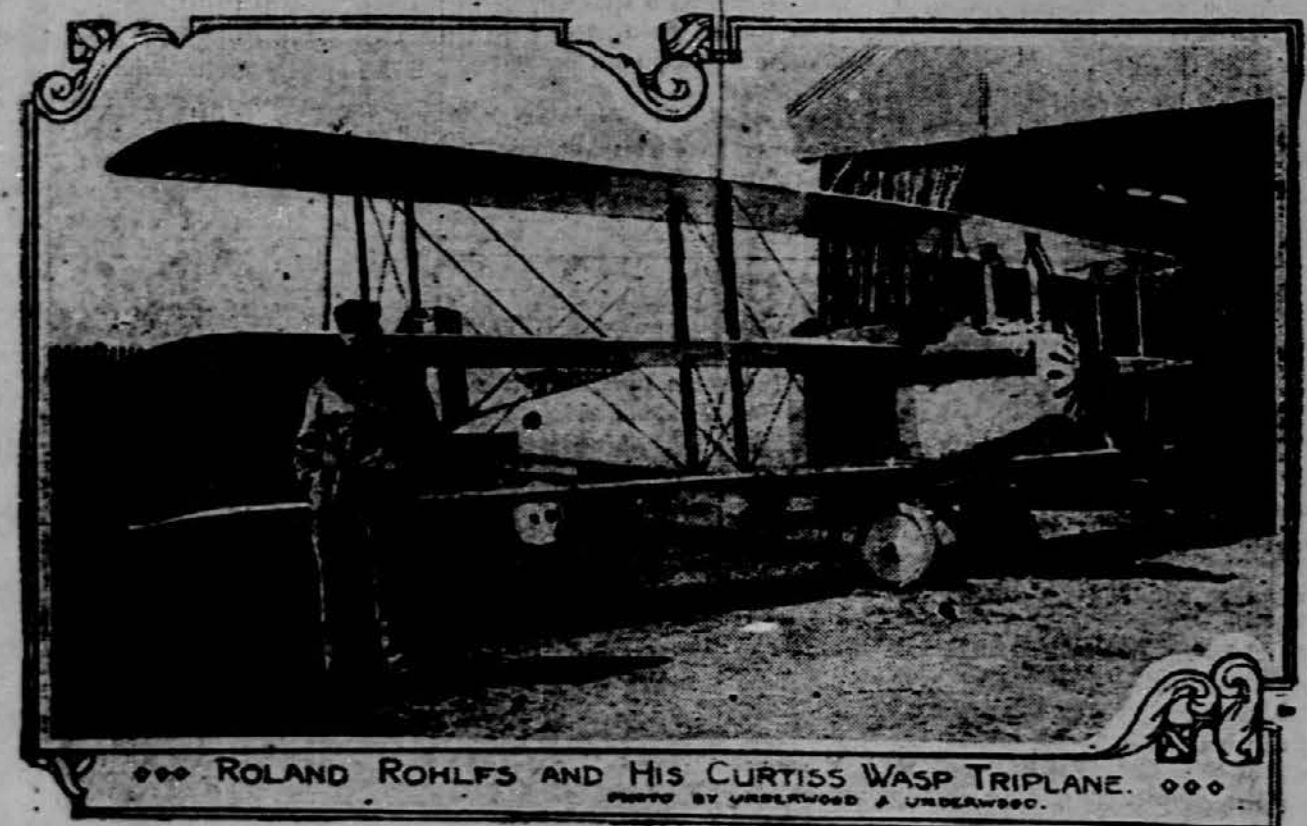
Sedaj polijamo v staro domo vino, naprimer:

100 kron	\$ 4.00	1000 kron	\$ 37.00
200 kron	\$ 12.00	5000 kron	\$ 178.50
500 kron	\$ 18.50	10,000 kron	\$ 345.00

Denar nam poslati je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

FRANK FRANK FRANK

ROLAND ROHLES IN NJEGOV NAJPOPOLNEJŠI ZRAKOPLOV, KI GA JE IZDELALA CURTISS TOVARNA.

ROLAND ROHLES AND HIS CURTISS WASP TRIPLANE. PHOTO BY UNDERWOOD & UNDERWOOD.

VOLITEV NA OGRSKEM KAJ JE Z NASO

Na Ogrskem se bodo vršile volitve šele tedaj, ko se bodo umaknili Rumunci. — Jošefova izjava.

Budimpešta, Ogrsko, 10. avgusta. — Državni governor Ogrske, nadvojvoda Jožef, je rekel danes nekemu časnikarskemu poročevalcu:

— Zasukrat še ni mogoče povedati, če bo bodoča oblika Ogrske monarhistična ali republikanska. To vprašanje zamore rešiti edino le narodna skupščina, v katero se bodo volili zastopniki tistoj, ko bodo Rumuni zapustili deželo.

Sedaj, ko so Rumuni na Ogrskem, bi bila vsaka volitev nezmišljiva. Te volitve se bodo vršile, ko bodo enkrat razpisane, na podlagi splošne in enake volilne pravice. Voliti bodo smele vse osebe, ki so dosegle svoje 24. leto.

Sedanji položaj na Ogrskem je izvanredno kritičen. Rumuni so prekinili železniško zvezo ter ovirajo pokliljanja živil v glavno mesto.

Nova ogrska vlada se ne bo pogajala z Rumuni, ampak se bo vseh ostalih zanesla edino le na zaveznike.

RUMUNI PRIJAZNO SPREJETI NA OGRSKIH TLEH.

Pariz, Francija, 10. avgusta. — Sem je dospel oficijelno poročilo iz Bukarešte, da so bile rumunske čete, ki so dospole v nedolgo v Temešvar, prijazno sprejete. Ljudstvo je navdušeno nazdravljalo zavojevalcem. (Pri-pomniti je treba, da je v Temešvaru pretežna večina Rumunov).

DENARNE POŠILJATVE V HITRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvajamo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in se lanjnim razmeram primerno tudi hitro pe celi Švici, na Goriško in tudi na Notranjsko po osemalju ki je za celotno po italijanski armadi.

Jamimo ali garantiramo za vsake polijatelj, toda za kako mo goče samode v izplačilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

50 kr	\$ 0.50
100 kr	\$ 1.00
200 kr	\$ 2.00
500 kr	\$ 5.00

Denar nam poslati je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

FRANK FRANK FRANK

New York, N. Y. 100 Wall St., New York, N. Y.

KLAVNIŠKO INDUSTRIJO?

DORAVA ŽIVIL AMERIŠKEGA NARODA JE POD IZKLJUČNO KONTROLO PAR DRUŽIN. — TO JE SILA, KI JE PREVELIKA, DA BI JO MOGLI TRPETI V DEMOKRACIJI. — TO JE CENA, KI JE PREVISOKA, DA BI JO MOGLI PLAČATI. — PIŠE SENATOR JOHN B. KE. DRICK IZ WYOMINGA.

Washington, D. C., 10. avgusta. — Zgodovina klavniške industrije v tej deželi tekom zadnjih petindvajset let je bila zgodovina ne gotovosti za proizvajalca ali živinorejca, vedno rastočih cen za konsumenta ter vedno večjih dobičkov za klavničarje.

Edino le živinorejce, ki je bil tako srečno nastanjen, da so bile njegove izgube manjše, je bil v stanu ustavljati se pritisku razmer. Tisoči manj srečnih pa so morali ukloniti ter žalostno poginiti.

Nikomur ni treba pripovedovati, da se je tekom te dobe cena mesa večala od leta do leta. Res je, da so se življenjski stroški zvišali v vsaki smeri, a poročila delavskega departmanta kažejo, da je cena mesa zrastle tako, da je ni mogoče primerjati s cenami drugih živil.

Dočim se je iz izjemo gotovih dob prosperitete živinorejce težko boril za uspeh na eni strani ter je bilo konsumentu na drugi strani vedno težje zalagati svojo družino z mesom, je postal oni, ki je stal na sredi, to je klavničar, neizmerno bogat.

Statistike kažejo, da so se dobička Armourja povečali od \$6.028,196 leta 1912 na \$21,293,564 leta 1917.

Dobički Swifta v istih letih so se povečali od \$9,250,000 na \$34,650,000.

Leta 1914 je bila soglasno z U. S. Census Bureau klavniška industrija največja industrija v deželi. Vrednost njenih produktov je znašala v onem letu več kot tisoč in šeststo milijonov dolarjev proti malo več kot 900 milijonov dolarjev v jeklarski in železni industriji, ki pride takoj za klavniško industrijo.

J. Ogden Armour je povedel hišnemu komiteju glede meddržavne trgovine pred par meseci, da je napravila leta 1918 njegova družba prometa za \$861,000,000 in Swiftove prodaje so znašale soglasno z izjavo enega izmed odvetnikov Swifta pred senatnim poljedelskim komitejem približno tisoč milijonov dolarjev.

Kako je zrasla ta trgovina in kako je prišlo, da zavzemajo veliki klavničarji nadvladujočo položaj v tej industriji?

Odgovor na to je najti v živinorejstvu in klavniški industriji. Klavničarji so se začeli pojavljati v Ameriki že v sedemdesetih letih 19. stoletja, ko so se začeli pojavljati v Ameriki že v sedemdesetih letih 19. stoletja, ko so se začeli pojavljati v Ameriki že v sedemdesetih letih 19. stoletja.

KAM BO TO PRIVEDLO?

Izza izbruha vojne so se vse stvari podražile za 71 odstotkov. — Obлека še enkrat dražja.

Boston, Mass., 10. avgusta. — Narodni industrijski konferenčni urad je danes objavil poročilo, ki je sad skrbnih preiskav in dolgotrajnih študij.

Urad je ugotovil, da so se vse življenske potrebščine v Združenih državah podražile izza junija meseca 1914 do julija 1919 za 71 odstotkov.

Izza meseca marca 1919 se je podražilo vse za šest odstotkov, izza junija lanskega leta pa za 12 odstotkov.

Podražilo se je:

vse stvari za 71 odstotkov;
hrana za 85 odstotkov;
stanarina za 29 odstotkov;
obleka za 100 odstotkov;
kurivo in razsvetljava za 57 odstotkov;

razne življenske potrebščine za 63 odstotkov.

Izza marca letošnjega leta se je podražilo:

vse stvari za 10 odstotkov;
hrana za 6 odstotkov;
stanarina za 5 odstotkov;
obleka za 11 odstotkov.

Kurjava se ni podražila. Razne življenske potrebščine so se podražile za 5 odstotkov.

V BERLINU JE CENEJE.

Berlin, Nemčija, 10. avgusta. — Oficijelna poročila pravijo, da so se izza onega časa, ko je bila dvignjena zavezniška blokada, zmanjšale cene vseh potrebščin za 50 odstotkov. Ko je bila Nemčija za-blokirana, je stal funt surovega masla osem dolarjev, zdaj ga je pa mogoče dobiti za štiri dolarje.

V podporo te trditve naj navedem pričevanje Ogden Armourja pred kongresnim komitejem. V odgovor na številna vprašanja od strani kongresnika Simsa je rekel Mr. Armour da "obstaja veliko število neodvisnih klavničarjev, ki delajo vsi večje dobičke kot mi" in "da nima mali klavničar stroškov veleklavničarjev".

V pojasnilo, da ni v interesu vlade, da bi ovirala narastek veleklavničarjev ter podpirala male klavničarje, ki imajo manjše potrebe, je Mr. Armour izjavil:

— To bi ne bilo umestno. Mali klavničarji imajo krajevno sfero ali omejeno ozemlje in če grelo preko tega ozemlja, se njih stroški povečajo preko stroškov, ki jih imajo v svojem omejenem ozemlju.

Na narodnem temelju bi bil izdatki malih klavničarjev vsaj tako veliki če ne večji kot so naši, — in to radi našega velikega obsega trgovine, našega uspešnega sistema razdelitve in iz tega izviročje ekonomije v naših stroških.

V pripravljenem ugotovilu, katero je predložil Armour komiteju, se glasi, da operirajo veleklavničarji sistem hladilnih vozov z izgubo.

Slične izjave so podali skoro vsi zastopniki veleklavničarjev. V nekem pismu, naslovljenem na mene, je rekel Louis M. Swift, da bi veleklavničarji radi prodali svoje klavnice in živinake stajajo, če bi bilo mogoče dobiti kupen. Slične izjave so podali tudi drugi veleklavničarji.

Z drugimi besedami nam pripovedujejo klavničarji, da izvršujejo dejanske dele pobijanja živil ter pripravljajo mesa za trg na bolj ekonomičen način mali klavničarji kot pa veleklavničarji in da vadržujejo veleklavničarji svojo suverenost na narodnem trgu le redkega, kar v svojo lastno izgo-bu vadržuje množico del te trgovine, kar vadržuje velike klavničarje in množico del te trgovine.

PREROK NITTI O BODOČNOSTI ITALIJE

Pravi, da se bo Italija povzpela in napredovala, če ji bodo pomagale Združene države.

Rim, Italija, 10. avgusta. — Italijanski min. predsednik Nitti je izjavil v nekem govoru, da je Italija sicer v velikih stiskah, toda nevarnosti, ki ji preti, se ne sme vstrašiti.

— Zgodovina Italije je polna slave, — je rekel. — V demokraciji se pa ne živi ob spominu na preteklost, pač pa ob delu, ki ga je preteklost završila. Naloga, ki jih je ustvarila preteklost, moramo vresničiti v bodočnosti.

Italija je stopila v vojno samo vsled tega, da doseže svoj pravični cilj. Nobena druga dežela ni več pretrpela. Pol milijona mrtvih molče dokazuje duha Italije. Milijon pobabljenecv nudi nadaljni dokaz. Skoraj šest milijonov mož se je vdeležilo vojne.

Možje, ki so preživeli dolga leta v strelnih jarkih, so postali ner vozni. Znake te nervoznosti vidi-mo po celem svetu. Toda ta nervoznost je le začasnega pomena in ni imela dosedaj še nobenih zlih posledic.

Vsi poskusi generalne stavke so se izjalovili. Italjani so spoznali, da zamore zasigurati večjo in lepo bodočnost le večja produkcija ter povratek k normalnim razmeram.

Pred vojno je znašal naš narodni dolg osem milijard dolarjev, — zdaj pa znaša 16 milijard.

Potrebno je, da se Amerika zainteresira za Italijo. To bo tudi storila, če bo vpoštevala obsežne italijanske trge. Italijanski trg čaka ameriške trgovine.

Naše edino upanje je Amerika. H koncu naj rečem, da popolnoma zaupam amerškemu predsedniku kot zastopniku ameriške demokracije.

Iz pričevanja Mr. Armourja sledi, da bi bilo tekmovanje zopet ustanovljeno, da bi postala postava dobave in povpraševanja zopet pravomerna in da bi se zadostilo zahtevam živinorejcev, posredovalcev in konsumentov, če bi se odzvelo veleklavničarjem stroške za vzdrževanje klavnice in razdeljevalnega sistema in če bi mogli vsled tega neodvisni klavničarji, ki vrše, kot pravi Armour, posel z manjšimi stroški, stopiti na narodno polje.

Edini argument, katerega navajajo veleklavničarji v opravičilo sedanjih razmer je argument uspešnosti. Če se hoče dobavo živil primerno voditi, je treba podjetij, ki so narodna v svojih ciljih.

To ugotovilo je brez dvoma pravilno. Če se hoče posel proizvajanja in razdeljevanja živil opravl-jati tako, da se izogne neenakim razmeram v različnih delih dežele, potem mora obstajati neke vrste kontrolna agencija, ki bo vedno poznala vse razmere v vseh delih dežele.

To vednost in to moč imajo sedaj v rokah veleklavničarji. Ti veleklavničarji pa so le individualni državljani. Pet velikih klavničarskih podjetij predstavlja v svojem namenu in cilju družinsko zadevo. Cela dobava živil eelega ameriškega naroda je pod kontrolo teh par družb.

To je moč, ki je prevelika, d bi jo mogli trpeti v demokraciji.

Mi ne moremo dovoliti, da bi ostal posel dobave živil za narod 110,000,000 v neodgovornih rokah teh družin prav kot bi ne mogli dovoliti, da bi padla vlada naroda v njih roke.

Povdarjati moramo pravico naroda do nadzorovanja te industrije in najbolj priprosta pot, kako storiti to, je metoda, predlagana v sedaj višji zakonodaji, da se namreč odstrani vse umetne ovire, ki so dosedaj zadrževale tekmovanje ter uveljavljajo nadzorovalno vladno avtoriteto, v katero bo lokal narod občutljivo razpustil.

GLAS NARODA

(Slovenski Dnevnik)
 Owned and published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
 (Incorporated)
 FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.
 Place of business of the corporation and addresses of above officers
 31 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

GLAS NARODA ima vsak dan izvenredno zanimivo in pravično.
 Na celotno leto 1919 po Ameriki in na celotno leto na mesto New York \$5.00
 Na celotno leto 1919 po Ameriki in na celotno leto na mesto New York \$5.00
 Na celotno leto 1919 po Ameriki in na celotno leto na mesto New York \$5.00

GLAS NARODA
 (Slovenski Dnevnik)
 Published every day except Sundays and Holidays.
 Subscription yearly \$4.00.

Advertisements on agreement.

Deposit fees paid in cash or by check or money order.
 Deposit fees paid in cash or by check or money order.
 Deposit fees paid in cash or by check or money order.

GLAS NARODA
 (Slovenski Dnevnik)
 31 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
 Telephone: 2275 Cortlandt.

Kako neumno se zagovarjajo in perejo Italijani

Newyorški listi so objavili naslednje poročilo:
 Milan, Italija, 9. avgusta. — Časopisi objavljajo obširne izveščke iz poročila komisije, ki je preiskala vzroke poraza pri Kobariду. "Avanti", organ socialistične stranke, ki si je na vse močnice prizadeval očrtniti vojevanje vojne, se je poslužil te razprave ter napadel vse one, ki so odgovorni za napoved vojne ter nje vojevanje.

List trdi, da je bilo proti-domoljubno delo socialistov brez upliva pri tej veliki nesreči.

Komisija je brez obotavljanja pripisala glavno odgovornost za poraz vrhovnemu poveljniku, generalu Cadorna, ki je ostal trdovraten kljub vsem nasvetom od različnih strani. Se večje napake pa je zavrnil general Cappello, ki je zanemarljivo primerno obrambo ob Matajurju, predstavljajočemu ključ k dolini Natizone. Ne uspešni so bili tudi generali Caviglioli ter poveljniki štirih armadnih zborov.

Razven vojaških vzrokov pa so tudi politični vzroki velike pripomogli k porazu in med te je šteti nezadovoljstvo med četami, pomanjkanje avtoritete in nezadostne dopuste posameznikov. Poročilo kaže predvsem, da je imela socialistična propaganda obremenitev z ono Giallotti-ja neizmeren vpliv na čete, ki so se nahajale na fronti. Govor poslanca Frase iz Trevisa, ki je izjavil v poslanski zbornici, da bi morala slednja na vsak način preprečiti tretjo zimo v zakopih je imel poleg papeža naravnost usodepoln učinek na moralo italijanskih čet na fronti.

Tako se glasi v poročilu iz Milana.
 Star prepoved prav, da bo iskal človek, ki je nekaj zagrešil, vedno v kakih drugih stvari vzrok za svoj pregrešek.

Tako so iskali tudi italijanski diplomati, ki so šli v vojno iz sebičnih namenov, vzrok, ki je dovedel do velike katastrofe pri Kobariду.

Vsaka pelomija mora imeti svoje žrtve in v tem slučaju so bili Cadorna ter drugi generali, ki so vodili hrabre italijanske čete v boj proti par stoletičnim avstrijskim vojakom.

Kdo je zagrešil poraz pri Kobariду? — To je bilo vprašanje, na katero je morala odgovoriti ta namen imenovana komisija. Po dolgem tujanju je prišla ta komisija do zaključka, da so bili v prvi vrsti krivi poraza italijanski generali, ki so imeli v svojih rokah vrhovno moč.

Povsem čisto primerno in moderno je, da so bili spoznani krivim po drugem rodu socialisti in "last not least" njegova svetlost papež Benedikt.

Tako je rekla italijanska komisija, koje naloga je bila ugotoviti krivce poraza pri Kobariду. Italijanski narod je sprejel ta pravorek ter sodi sedaj o njem, soglasno s prepričanjem, ki ga ima vsaka stranka.

To, kar je izrekla italijanska komisija glede vzrokov poraza pri Kobariду pa še dolgo ni merodajno za nas, ki smo ravno tako dobro poučeni o dejanskem položaju kot je italijanska komisija, ki pa imamo pristoječo, da damo izraza svojim mislim.

Kdo je povzročil poraz pri Kobariду? Povzročila ga ni socialistična propaganda in povzročila ga ni tudi ni papež s svojimi mirovnimi poslanicami. Povzročila ga je klica, ki je zavedla Italijo v vojno.

Bila je to čisto kapitalistična klika v Italiji, ki je izmozglila italijanski narod do konca ter si zaželela sedaj novih polja in svojih žrtev svoje nenasičnosti.

Bila je ona grupa nacionalistična propaganda, ki je na nesramen način zlorabljala imena italijanskih domoljubov kot so bili Cavour, Mazzini, Garibaldi, Silvio Pellico in drugi. Ta propaganda ni povedala narodu, da zasleduje krivične in imperijalistične cilje. Rekla je priprostem italijanskemu narodu, živčevemu in večnih ekonomskih stiskah, da je napočila zanj doba sedmih debelih krav in da se bo v par letih cedilo po Italiji mleka in medu.

Ko so prišli italijanski vojniki na fronto ter pričeli gledati resnici v oči, jim ni bilo treba nobene socialistične propagande, da se obrnejo z gnusom od onih, ki so jih zavedli v to brezpotrebno klanje.

Vsakemu mislečemu Italijanu in vsakemu poštnemu mislečemu človeku na svetu, ki je bil informiran o položaju, sta bili jasni dve stvari:

— Če je šla Italija v vojno, da spravi pod svoje okrilje Italijane, ki so bili dotedaj pod tujim jarmom, potem je imela prav.

— Če pa je šla Italija v vojno, da si zagotovi poleg ozemlja, v katerem stanujejo Italijani, še ozemlje, ki ni bilo nikdar italijansko in če je tem potom zasledovala imperijalistične, modernemu duhu povsem nasprotno cilje, potem ni imela prav.

Italijanskemu vojaku ni bilo treba socialistične propagande, da spozna, kark ga vodi ta čisto imperijalistična politika.

Ti italijanski čifitski politiki pa so bili poleg tega še tako naivni, da so domnevali, da bodo v stanu varati čeli svet glede svojih resničnih namenov.

Razkorenili so se ter gotorili, da gredo v boj za demokracijo in oporoženje malih in dotedaj zatiranih narodov. Kaj pa so pravzaprav imeli takrat v mislih, je postalo jasno sedaj, po smagi zavetnikov, ko ne pozna italijanska oficiozna požretnost nikakih meja.

Italijanski diplomati židovskega izvora so najbrž domnevali, da so najbrž prebrsani na celim božjem svetu. V tem oziru bi se morali spomniti slavne reka: — Il y a quelque'un qui a plus d'esprit que M. de Palleyrand, c'est tout le monde. (Je najti plus, ki ima več duha kot gospod Palleyrand in to je čeli svet).

Italijanski diplomati bi morali pomisliti, da ne bodo v stanu varati celga sveta, vsaj za trajnost.

Italijani na svetu in v stanu varati svoj lastni italijanski narod.

ki je pričel polagoma spoznavati, da je puntelstvo, v katero so ga zavedli njegovi dandanski imperijalisti, največja nesreča, ki je mogla zadeti italijanski narod.

Gibanje za osvoboditve podjarmljenih bratov se je izpremenilo v hinavščino in luč. Italijanski čifitski diplomatom ni bilo toliko za "neodrešene brate", ki so bili dotedaj pod okriljem tuj beznjive Avstrije kot za nadgospodstvo v Jadranskem in Sredozemskem morju in za zaslužnje velikega dela slovenskega in hrvaškega naroda, ki ne bo nikdar hotel priti stalno pod italijanske nadoblast.

Valec tega je bila tudi povsem nepotrebna hinavščina, ki so jo uganjali laški diplomati na pariški mirovni konferenci. Vse svet je vedel, kakšni so nagibi, ki so dovedli Italijo do tega, da je stopila na stran zavetnikov. Ti nagibi so bili izključno sebični, imperijalistični in samopadni ter tako predzniki kot jih ni zasledoval noben narod, ki se je vdeležil v velikanske morije. Ali se moramo radit-ga čuditi, če se je obnašal predsednik Wilson več kot hladno napram laškim delegatom na mirovni konferenci?

Temu se ne smemo čuditi. A čuditi se moramo končnemu izidu posvetoivanj, ki so uveljavila londonski pakt, tajni pakt, ki je bil sklenjen med Avglijo Rusijo in Francijo na eni strani ter Italijo na drugi strani.

Amerika ni bila vdeležena pri tem srpotnem diplomatskem koraku stare šole. Kljub temu pa se je moral vdati velikemu pritisku zavetnikov in prav posebno pritisku kričavih italijanskih imperijalistov ter pristati v skoraj vse zahteve, ki jih je stavila "znagoslavna" Italija.

Dopisi

Forest City, Pa. (Zgodbe Za razne pijače in priprave). Svetovni požar, ki je divjal več zek pa bo preskrbel veseljeni ad-kakor štiri leta, je pojenjal, in Lor.

Črno-zlota monarhija, ki ga je za- Torej, rojaki, vsi na plan! Vsi ste vabljani, da se vdeležite te pri- Tako, so ostali samo kosi na pezo- reditve. Kajti gre za svobodo na- rišcu, na katerih se ustanovljajo sega naroda. Na ta dan se bo vi- svobodne republike, v katerih bo delo, kdo je za to, da jugoslov- ljudstvo imelo tako vlado, kakor- ski narod stre suženjske verige što si bo samo izbralo. Pri tem je enkrat za vedno!

Joseph Pavšek.

S pota. V severni Minnesoti kaže letos enom delu te razkose monarhije- dobra letina. Po kmetijah je lepo, in kakor se razvili, imajo Slove- da je veselje. Junija meseca naj- ni najtežje stališče, ker na eni ni krompir prav dobro uspeva.

strani jim grozi s sužnostjo ita- Napredujemo v vseh otirih Na- ljanjski imperijalizem, na drugi Ely so vsi rojaki navdušeni za Na- strani jim preti pa podjarmljenje- rodni Dom. Veliko se jih je že ob- srske dinastije. Da se pa na impe- vezalo, da bodo mesečno prispe- rialistom ne posrečijo njih naka- vali. Poleg že zgrajene Slovenske- ne, je pa dolžnost vsakega, kdor Čitalnice sta kupljena dva leta za- se zaveda, da je Jugoslovani, bo- Narodni Dom.

riti se proti temu krivičnemu po- Posledno je vesel rojak Matija

stopanju. Zalar v Aurori, Minn. Ima tri sine- enom delu te razkose monarhije- Tudi slovenski narod živi na enom delu te razkose monarhije- Res- in kakor se razvili, imajo Slove- da je veselje. Junija meseca naj- ni najtežje stališče, ker na eni ni krompir prav dobro uspeva.

strani jim grozi s sužnostjo ita- Napredujemo v vseh otirih Na- ljanjski imperijalizem, na drugi Ely so vsi rojaki navdušeni za Na- strani jim preti pa podjarmljenje- rodni Dom. Veliko se jih je že ob- srske dinastije. Da se pa na impe- vezalo, da bodo mesečno prispe- rialistom ne posrečijo njih naka- vali. Poleg že zgrajene Slovenske- ne, je pa dolžnost vsakega, kdor Čitalnice sta kupljena dva leta za- se zaveda, da je Jugoslovani, bo- Narodni Dom.

riti se proti temu krivičnemu po- Posledno je vesel rojak Matija

stopanju. Zalar v Aurori, Minn. Ima tri sine- enom delu te razkose monarhije- Tudi slovenski narod živi na enom delu te razkose monarhije- Res- in kakor se razvili, imajo Slove- da je veselje. Junija meseca naj- ni najtežje stališče, ker na eni ni krompir prav dobro uspeva.

strani jim grozi s sužnostjo ita- Napredujemo v vseh otirih Na- ljanjski imperijalizem, na drugi Ely so vsi rojaki navdušeni za Na- strani jim preti pa podjarmljenje- rodni Dom. Veliko se jih je že ob- srske dinastije. Da se pa na impe- vezalo, da bodo mesečno prispe- rialistom ne posrečijo njih naka- vali. Poleg že zgrajene Slovenske- ne, je pa dolžnost vsakega, kdor Čitalnice sta kupljena dva leta za- se zaveda, da je Jugoslovani, bo- Narodni Dom.

riti se proti temu krivičnemu po- Posledno je vesel rojak Matija

stopanju. Zalar v Aurori, Minn. Ima tri sine- enom delu te razkose monarhije- Tudi slovenski narod živi na enom delu te razkose monarhije- Res- in kakor se razvili, imajo Slove- da je veselje. Junija meseca naj- ni najtežje stališče, ker na eni ni krompir prav dobro uspeva.

strani jim grozi s sužnostjo ita- Napredujemo v vseh otirih Na- ljanjski imperijalizem, na drugi Ely so vsi rojaki navdušeni za Na- strani jim preti pa podjarmljenje- rodni Dom. Veliko se jih je že ob- srske dinastije. Da se pa na impe- vezalo, da bodo mesečno prispe- rialistom ne posrečijo njih naka- vali. Poleg že zgrajene Slovenske- ne, je pa dolžnost vsakega, kdor Čitalnice sta kupljena dva leta za- se zaveda, da je Jugoslovani, bo- Narodni Dom.

riti se proti temu krivičnemu po- Posledno je vesel rojak Matija

stopanju. Zalar v Aurori, Minn. Ima tri sine- enom delu te razkose monarhije- Tudi slovenski narod živi na enom delu te razkose monarhije- Res- in kakor se razvili, imajo Slove- da je veselje. Junija meseca naj- ni najtežje stališče, ker na eni ni krompir prav dobro uspeva.

strani jim grozi s sužnostjo ita- Napredujemo v vseh otirih Na- ljanjski imperijalizem, na drugi Ely so vsi rojaki navdušeni za Na- strani jim preti pa podjarmljenje- rodni Dom. Veliko se jih je že ob- srske dinastije. Da se pa na impe- vezalo, da bodo mesečno prispe- rialistom ne posrečijo njih naka- vali. Poleg že zgrajene Slovenske- ne, je pa dolžnost vsakega, kdor Čitalnice sta kupljena dva leta za- se zaveda, da je Jugoslovani, bo- Narodni Dom.

riti se proti temu krivičnemu po- Posledno je vesel rojak Matija

stopanju. Zalar v Aurori, Minn. Ima tri sine- enom delu te razkose monarhije- Tudi slovenski narod živi na enom delu te razkose monarhije- Res- in kakor se razvili, imajo Slove- da je veselje. Junija meseca naj- ni najtežje stališče, ker na eni ni krompir prav dobro uspeva.

strani jim grozi s sužnostjo ita- Napredujemo v vseh otirih Na- ljanjski imperijalizem, na drugi Ely so vsi rojaki navdušeni za Na- strani jim preti pa podjarmljenje- rodni Dom. Veliko se jih je že ob- srske dinastije. Da se pa na impe- vezalo, da bodo mesečno prispe- rialistom ne posrečijo njih naka- vali. Poleg že zgrajene Slovenske- ne, je pa dolžnost vsakega, kdor Čitalnice sta kupljena dva leta za- se zaveda, da je Jugoslovani, bo- Narodni Dom.

riti se proti temu krivičnemu po- Posledno je vesel rojak Matija

stopanju. Zalar v Aurori, Minn. Ima tri sine- enom delu te razkose monarhije- Tudi slovenski narod živi na enom delu te razkose monarhije- Res- in kakor se razvili, imajo Slove- da je veselje. Junija meseca naj- ni najtežje stališče, ker na eni ni krompir prav dobro uspeva.

strani jim grozi s sužnostjo ita- Napredujemo v vseh otirih Na- ljanjski imperijalizem, na drugi Ely so vsi rojaki navdušeni za Na- strani jim preti pa podjarmljenje- rodni Dom. Veliko se jih je že ob- srske dinastije. Da se pa na impe- vezalo, da bodo mesečno prispe- rialistom ne posrečijo njih naka- vali. Poleg že zgrajene Slovenske- ne, je pa dolžnost vsakega, kdor Čitalnice sta kupljena dva leta za- se zaveda, da je Jugoslovani, bo- Narodni Dom.

riti se proti temu krivičnemu po- Posledno je vesel rojak Matija

stopanju. Zalar v Aurori, Minn. Ima tri sine- enom delu te razkose monarhije- Tudi slovenski narod živi na enom delu te razkose monarhije- Res- in kakor se razvili, imajo Slove- da je veselje. Junija meseca naj- ni najtežje stališče, ker na eni ni krompir prav dobro uspeva.

strani jim grozi s sužnostjo ita- Napredujemo v vseh otirih Na- ljanjski imperijalizem, na drugi Ely so vsi rojaki navdušeni za Na- strani jim preti pa podjarmljenje- rodni Dom. Veliko se jih je že ob- srske dinastije. Da se pa na impe- vezalo, da bodo mesečno prispe- rialistom ne posrečijo njih naka- vali. Poleg že zgrajene Slovenske- ne, je pa dolžnost vsakega, kdor Čitalnice sta kupljena dva leta za- se zaveda, da je Jugoslovani, bo- Narodni Dom.

riti se proti temu krivičnemu po- Posledno je vesel rojak Matija

stopanju. Zalar v Aurori, Minn. Ima tri sine- enom delu te razkose monarhije- Tudi slovenski narod živi na enom delu te razkose monarhije- Res- in kakor se razvili, imajo Slove- da je veselje. Junija meseca naj- ni najtežje stališče, ker na eni ni krompir prav dobro uspeva.

strani jim grozi s sužnostjo ita- Napredujemo v vseh otirih Na- ljanjski imperijalizem, na drugi Ely so vsi rojaki navdušeni za Na- strani jim preti pa podjarmljenje- rodni Dom. Veliko se jih je že ob- srske dinastije. Da se pa na impe- vezalo, da bodo mesečno prispe- rialistom ne posrečijo njih naka- vali. Poleg že zgrajene Slovenske- ne, je pa dolžnost vsakega, kdor Čitalnice sta kupljena dva leta za- se zaveda, da je Jugoslovani, bo- Narodni Dom.

PETER ZARCA

Zavetniki so izročili komando nad Mačari avstrijskemu nadvojvodi Jožetu. Ali bi bila po vsem tem kaj čudnega, če bi zavetniki pooblastili Karola da bi napravil malo reda v kraljestvu Srbov, Hrvatov in Slovencev?

O značaji! O kremeniti značaji! Na stotine jih imamo. Skof Jeglič je napr. leta 1914 blagoslovil jugoslovansko orožje, da je tako jugoslovljeno lažje prelivalo jugoslovansko kri.

Le poglejte v Slogo: Jeglič je zdaj največji Jugoslovani!

Ljubljanski občinski zastopnik Rasto Pustoslavšek je leta 1916 predlagal, naj imenuje Ljubljana generala Borojevića častnim meščanom.

Isti Rasto Pustoslavšek je pred kratkim predlagal, naj se Borojevića sramotno izključi iz ljubljanske občine.

Tavcar je zapovedal prizgati po vsej Ljubljani sveče, ko je padel Belgrad. Sedaj si na vse načine prizadeva, da bi dobil v istem Belgradu ministerski stolec.

Kakor veter potegne, tako mora biti. Prišelom laško, da bi bilo v Ljubljani na stotine slovenskih "narodnjakov", ki bi kričali: "Viva Viterio Emanuele!", če bi Italijni zasedli vsa Kranjsko.

Po jezeru bliz Chicagoa čolnic plava semtertje v čolnu glasno se prepira pater Skaza in pove: — nič mi ni, kaj govore. nič mi ni, kaj govore. Le jezi me, ker v obsodbi titelj "pater" izpuste.

Cene kronam padajo. Kmalu bodo patle pod nogo. Kmalu bo prislo tako daleč, da bo moral prodajalec kron dati še par dolarjev omenu, ki bo krone vzeli.

Z desno rčko krog hrbita v žep. Ko so zidali Newyorčani cerkvo, jim je radodarni škof ponudil poljsko cerkev brezplačno. Cerkev so dozidali, pa jo je dolga tak preplaval, da si nihče ne upa vstopiti. Pravijo, da je v poljsko cerkev pot bolj varna in bodo tudi hodili v njo.

Znamenje časa: Ko so se vrnili prvi ameriški vojniki iz Francije, je New York blaznel samega navdušenja. Hise so se potapljale v morju zastav. Toda izza onega časa je že davno, davno. Zadnji petek je korakala po 5. Ave. 2. ameriška divizija, o kateri se lahko reče, da je izvojevala sedanjno vojno. Postavni junaki, na lien vsakega sledovi prestanih grozot. Korakali so zapuščeni, sami s seboj. Le senčam je stala kakamati na trotuarju, ki je med vrstami zastoj iskala orega, ki se ne bo več vrnil...

Se so med nami humoristi, nepriljeni humoristi! Pred menoj je pisane, naslovljeno na Glas Naroda. V gornjem levem kotu korvete, kjer bi moralo biti ime in naslov odposiljalca, se bleste besede: "Sem izglabljen ova". — Pismo je svedo brez podpisa. — Morda ga je pisal Kozimir! — Kdo ve?

Predragi mi Slovenci in Hrvati, v imenu vseh Slovencev in Hrvatov, oziroma faranov, vas prav lepo prosim, da se vdeležite brez izjeme, da pokažete drugim narodom, da smo tudi mi narod, za katerega se je dozdaj jako malo vedelo. Tukaj so nas imenovali Poljake, ali vem, da nzs zdaj ne bodo, ako se pokažemo v velikem številu. Vsak bo mislil, da smo res napredni in slozni, ker si postavimo tako lepo hišo božjo v čast božjo in v trajen spomin za pozna leta.

Nadalje naznanim Slovencev in Hrvatov, da bomo zraven cerkve nega prostora imeli obilo drugih pijače, kakor tudi več drugih starih stvari. Kar se bo dobička naredilo, bo šlo v cerkevno blagajno.

Zvečer istega dne pa bo veselica v Domu Slovenskih Društev. Za odrastle bo vstopnina 25¢. Dohitek je namenjen za cerkev.

George Pavlaković, tajnik cerkve sv. Rožnega Venca.

Jugoslovanska Katol. Jednota
 Ustanovljena leta 1895 - Inkorporirana leta 1900
 Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:
 Predsednik: MIHAEL BOVANSKEK, box 251, Conemaugh, Pa.
 Podpredsednik: LOUIS BALANT, box 104 Pearl Ave., Lorain, Ohio.
 Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
 Služajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
 Služajnik neplačanih smrtin: LOUIS CASTELLO, Salda, Colo.
 VRHOVNI ZDRAVNIK:
 Dr. JOS. V. GRAHEK, 945 E. Ohio St., N. Pittsburg, Pa.

NADZORNIKI:
 JOHN GOUGE, Ely, Minn.
 ANTHONY MOTZ, 9441 Ave. M. So. Chicago, Ill.
 IVAN VAROGA, 5124 Natrona Alley Pittsburg, Pa.

POROTNIKI:
 GREGOR J. FORENTA, box 176, Black Diamond, Wash.
 LEONARD SLABODNIK, box 480, Ely, Minn.
 JOHN RUPNIK, S. R. box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODOR:
 JOSEPH PLAUTZ, Jr. 432-7th St. Calumet, Mich.
 JOHN MOVER, 624-2nd Ave. Duluth, Minn.
 MATT POGORELC, 1 W. Madison St. Room 605 Chicago, Ill.

ZDruževalni ODOR:
 RUDOLF PERDAN, 6028 St. Clair Ave., NE Cleveland, Ohio.
 FRANK SKRABEC, Stk. Yda. Sta box 63 Denver, Colo.
 GREGOR HREŠČAK, 407-8th Ave., Johnstown, Pa.

Jednotno glasilo: GLAS NARODA.
 Vsi dopisi, tiskajoči se uradni zadevi kakor tudi denarne pošiljke naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode odzvalo.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovancem za obilen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress lestvic". V blagajni ima groš 3200 000 (tristisoč sto dolarjev). Bolniški podpor, poškodnin in smrt, qin je že izplačala do \$1,500,000 (en milijon in pol dolarjev).

Bolniška podpora je centralizirana. Vsak opravičen colnik si je svet da tobi podpora, kadar jo potrebuje.

Društva Jednota se nahajajo po raznih naprednih slovenskih naselbinah. Tam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitve novih. Društvo se lahko ustanovi s 5 člani ali članicami.

Za nadaljnja pojasnila se je obrniti na glavnega tajnika.

Ujedinjenje socialnih demokratov v Jugoslaviji.

Novi Sad, 22. uni.,

Tukaj so se vršila posvetoivanja o ujedinjenju vseh soc. demokrat- skih strank naše države v eno enotno soc. dem. stranko. Posve- tovanja so se udeležili zastopniki jugoslovani, soc. dem. stranke iz Slovenije, hrvatsko-slavonske soc. dem. stranke ter soc. dem. stranke iz Vojudine. Dnevni red je bil: 1. ujedinjenje — poroča sodrug Anton Kristan iz Ljubljane; 2. taktika soc. dem. stranke — poroča sodrug V. Korac iz Zagreba; 3. organizacija — poročata sodru- ga V. Bukšeg iz Zagreba in Jos. Petecjan iz Ljubljane; 4. tisk — poroča sodrug Dušan Tušanović iz ovega Sada. — Konferenca je bila dobro obiskana. Sprejela se je soglasno sledeča deklaracija:

"Zastopniki jugoslovanskih so- cijalno deokratčnih strank iz Hr- vatske, Slavonije, Slovenije in Vojudine, zbrani na skupni kon- ferenci v Novem Sadu, dne 21. junija 1919, so soglasno sklenili, da se vse tri stranke združijo v enotno Jugoslovansko socialno demokratično stranko na podlagi erfurtskega programa in komu- nišnega manifesta. V ta namen izvoli konferenca pripravljalni od- bor 15 članov, v katerega odpo- šlje vsaka od gori imenovanih strank po pet članov. Odbor ima nalogo sklicati čimprej skupni kongres, na katerem imajo pravi- co do zastopstva le one politične organizacije, ki pripadajo gori o- menjenim strankam ter izdelati program in statut nove stranke in ga predložiti kongresu v odobri- tev. Ta odbor predstavlja tudi od- sle združeno stranko v vseh skup-

SANTAL MIDY
 Ozdravi katar mehurja in od- strani vse v 24 urah.
 Vsaka pilula MIDY nosi ime MIDY. Varujte se ponaredb. Na prodaj v vsaki lekarni!

Save and Succeed BUY W.S.S.

PRILIKA, KAKO POMAGATI VAŠIM PRIJATELJEM IN SO-RODNIKOM ONSTRAN MORJA

Freskrbeli bomo vse potrebno, za odposiljatev predmetov ome- njenih spodaj v zaboju št. 1 in zaboju št. 2 v katerikoli del Nemčije, Poljske, Ogrske ali kamorkoli na Balkan.

Poslali bomo v katerikoli zgoraj omenjeno deželo, plačali vse stroške za do- stavljenje prav v hišo ter plačali tudi zavarovalnino za ceno katere zaruča- jemo spodaj. Po našem mnenju naj bi se vsi oni, ki hočejo preskrbeti te potrebščine svojim prijateljem, ne pomislili in ne izgubljali časa, ampak naj bi takoj naročili ter poslali Money Order ali odoben ček. Označite kraj, kamor je pošiljatev namenjen, v CISTI ANGLEŠČINI. Vsaka pošiljatev je zavarovana, da bo dospela v oni kraj, kamor je namenjena.

ZABOJ ŠT. 1, \$35.00
 16 kan-en funt čiste sveže teže k vsaki kani izbrane go- rost- befa.
 5 funtov dobre kave.
 10 funtov izbrane fižola.
 6 kosov mila.
 10 kan sladkega kondenziranega mleka.
 12 funtov ržene moke.
 10 funtov dobrega riža.
 5 funtov prečajenega špeha.

ZABOJ ŠT. 2, \$50.
 24 kan-en funt čiste teže k vsaki kani izbrane go- rostbeafa.
 10 funtov dobrega riža.
 5 funtov dobre kave.
 10 funtov izbrane fižola.
 18 kan sladkega kondenziranega mleka.
 2 funta čaja.
 10 funtov špeha.
 10 kosov mila.
 10 funtov čiste masti.

CONTINENTAL BROKERAGE EXCHANGE, Inc.
 100 HUDSON STREET NEW YORK CITY, N. Y.

V STARO DOMOVINO
 se sedaj lahko piše. Ako potrebujete

SAMARITAN

Za časa mojega vojaškega službovanja sem se mudil neko polje službenim potom v prijazni vasi L. ob zeleni Savinji na Spod. Štajerskem.

Tik široke državne ceste je stala za vasjo na samem mala lesena hišica, pokrita s slaminato streho, kjer je že obdajalo zelenkasto mahenje.

Iz podstrešja se je valil proti nebu visnjavkast dim ter se polagoma razgubljal med zelene veje stare koke hrastke, ki je stala na vogalu hiše.

Ze od daleč razdeli so se mi razločni valčki dima, kakor da bi me tihe pozdravljali ter klicali: dobrodošel!

Pri časih korakov sem dospel torej do koke, kjer je na malem stolcu pred vratmi sedela sivolasa starica ter molila polglasno rožni venec.

V kuhinji je plapolal okoli prstenev lonec oženj, kjer se je kuhala večerja.

"Dobro večer, mamica! Ali počivate?" nagovorila ter pozdravim starico.

"Dobro večer, mladi vojak! Kaj pa tako pozno?"

"Jutri za rano se odpeljem domov proti T., sedaj pa iščem kake gostilne, kjer bi lahko prenočil, pa je ne najdem. Bi mi li zamogel vi kani svetovati?"

"Ženin, stara okoli 70 let, pa vedno se zadosti krepka, me radovedno in začudeno pogleda, spravi skrivaje rožni venec v nedrje, ter mi veli s slabotnim glasom:

"Ako vam drago, prenočite lahko v moji koči. Na razpolago imam eno sobico in postelj, dasiravno že ni celih dvajset let nihče več spal na nji."

Pri teh besedah mi je opazovala starica s svojimi vpadljivimi očmi od nog do glave ter mi šele tedaj pomnila svojo kočeno desnico v pozdrav. Z zakrpanim predpasnikom si je prišla naenkrat brisati solza očesa, kar mi je postalo nekaj nerazumljivega.

Spoznal sem takoj, da jo tare kaka srčna, a meni, mlademu tujcu, se popolnoma neznan bolet. Pe zakajni veči, kjer so bila tla že tinitno močno razkopana sledil sem torej dobri ženski domeni določeni sobi, ki je bila jako skromna, a čedno opremljena.

Vsed vročine in dolgotrajne hoje sem postal že dočela izmučen. Kmalu sem odložil svojo zvesto spremljevalko — sabljo — na stran ter se vsedel na klopi, prosič gospodinja, naj mi kaj malega za večerjo prinese.

Čez dolge pol ure sem se okrepčal popolnoma z dobrim evrtjem ter skledico kislega mleka.

Noč je stopila zopet na zemljo ter oklenila svo naravo z nekako čarobno tišino.

Jaz sem kmalu spoznal dobro srčnost neznane mi starke, katere ja po večerji kar samolastno priselila k meni ter me venomer začudeno opazovala kot sprva.

Solze notranje borbe so ji že vedno polagoma padale po vdrtih licih. Nalham sem spoznal njeno odkritosrčnost, gostoljubnost in milino ter nekaj posebno častiljivega skritega v njeni duši.

V kratkih potezih mi je razložila vso njeno preteklost. Ta mali in horni hram je podedovala po svojem bratu z nekoliko goldinarji zapuščine.

Moža ji je ubilo že pred več leti pri gradnji nove železnice, ki je tedaj sedaj okraj Savinje, ali mimo njenega preprostega domova.

Med tem pripovedovanjem sem zapazil v kotu pod razpolom lepo sliko mladega vojaka v popolni "gala" opravi. Pod sliko je bila na baržum s stekleno pokrita zlata svetilnica sredi lečno izdelane diplome.

Stara ženica je tekoj opazila moj razodolen pogled proti onemu kotu. Nehote se stresla ter se z globokim vzdihljajem obrne proti znameniti sliki, rekoc:

"To je moj rajni sinček Ivan. Leta 1866. je umrl na Laškem za domovini..."

"Da, zares vi in pridni dečko je mogel biti, ker si je pridobil toliko priznanje, namreč zlato hrabrostno svetilnjo", ji nato odvrnem.

"Ivan je bil moj edini sin, pridni in ubogljiv. Imela sem ga rada, vse na svetu. Ubopal me je vedno..."

Medtem si prične zopet otirati solza očesa.

"Pa kako se je z njim godilo — to je čudno — in bridko..."

prvele zgodovino njegovega življenja, ker me bilo črtice tu rojenega hrabrega junaka in mojega stanovskega tovariša gotovo zanimalo.

Kakor sem izprevidel, se je žalostni in ubogi materi-vdovi dopadlo moje vprašanje. Z nekako zadovoljnim občutkom ter sveto čustvo smame torej ono sliko in svetilnjo raz steno, poljubi podoba sina s svojimi suhim ustnicami na čelo ter prične počasi pripovedovati:

"Kakor vam znano, moralo je slediti svoji dolžnosti in prisega leta 1866. na tisoče naših fantov proti Italiji ter se odpraviti na boj, kat se je govorilo braniti vero dom in cesarja.

"Tudi moj zvestoljubljeni Ivan se je moral pridružiti onim, dasiravno sem ga tako težko pustila, bil je že 20 let star, čvrst in zdrav kot riba. Delal je v bližnji graščini več let in mi je ves prislužen, česar redno donasal. Hodil je kaj rad v cerkev ter se vsikdar ogibal stane družine. Šel je torej z nedolžnim in nepokvarjenim srcem na bojno polje umreti za domovino.

"Pred odhodom sem mu podelila še zadnjikrat svoj materini blagoslov ter ga priporočila angelu varuhu in zaščiti in obrambo.

"Ondi na vogalu pred hišo pristisla sem ga še z objemom tako goreče na svoje oženo materino srce — menila sem, da mi žalosti počni. — Prav tankaj sem ga videla zadnji zadnjikrat..."

"Tri mesece je zatem minulo, ko prejmem prve, že tako pričakovano njegovo pisemce z bojišča, ali tale list, katerega nisim vedno pri sebi kot drago svetilnjo. Pozneje mi je pisal še dvakrat in doposlal ono sliko za spomin. Nekaj časa po dokončani vojni prejmem iznenadeno še to zlato svetilnjo in pisanje z naznanilom, da je tudi moj edini in dragi Ivan umrl za domovino.

"Povpraševala sem na vse strani ter povsori, kako je z našimi v vojni, a o mojem sinu tedaj še ni bilo mogoče ničesar izvedeti.

"Šele pozneje mi je pravil eden njegovih tovarišev, ki se je povrnul tudi nekoliko pohabljen domov, da je bil moj sin neki večer za razvednika male čete odposlan na ogled proti sovražniku.

"Stal je torej na predstazi nekaj ur sam — čisto sam, medtem ko so njegovi tovariši počivali v ozadju.

"Noč je bila tedaj temna, strašna in mraz. Tedaj gotovo ni bilo mojemu Ivanu kaj lahko pri sreč. "Mahoma se zasliši za bližnjim grmovjem neko stokanje in ječanje. Moj Ivan se gajljivo obrne proti dotičnemu mestu, zagradi svojo nabito puško ter vestno posluša, kaj to pomenja.

"Stokanje se je čulo iz neke stare, napol porušene koče, ki je stala le kakih 30 korakov ob strani za grmovjem skrita. Ker je isto vedno bolj in bolj naraščalo, sklozi se Ivan k vratom ter posluša. Nato prižge žveplenko ter vrata siloma otvori — Čuden prizor!

"Tamkaj v kotu na suhem listju je ležal ranjeni sovražnik, ki je mojega Ivana tako mlo in proščeno gledal ter s krvavečo roko kazal proti ustam. Govoriti ni mogel več vsled slabosti, da bi s tem razjasnil, kako ga tare žeja.

"Moj dobri Ivan ponudi mu takoj svojo steklenico z vodo, s katero se je ranjenec malo okrepčal, ter skoči zatem na svoje prejšnje mesto.

"Čez nekaj časa je pogledal moj sin znova za onim nesrečnikom v podrti koči. Rečeja se je medtem prijateljsko huda mrtlica ter še večja žeja, tako da je bil že popolnoma onesvečen.

"Kaj mi je sedaj početi? Ker je imel Ivan že od nekdaj usmiljeno srce, odpade si jermen ter izprosi ranjenemu sovražniku steklenico ostale vode.

"Ko stopi Ivan čez nekaj trenutkov iz koče na prosto, zapazi na levi svetilni bodalo in mečev pred seboj. Še predno se je zavedel in spoznal sovražnika, so ga ti okoličili ter razoročili. Da bi rešček ne mogel vpiti ali klicati na pomoč, so mu nenasiljeni barbarji zamažili usta z robcem ter mu zvezali roke.

"Kmalu zatem je bil predstavljen moj sin poveljniku sovražnega oddelka, kateri ga je na vse mogoče načine izpraševal o naših vojakih itd. Nemače je menil, da bo moj sin pripravljen izdati vroči tovariše, a on je molal kakor

skala, dasiravno se mu je s smrtjo grozilo.

"Razjarjeni stotnik veli: "Pobijte ga, psa, ker je tako trdovrsten!" A predno se je zamoglo to storiti, začne se iz bližnje koče zopet slabotno glas onega ranjenega vojaka. Začleno se opazuje Lahi ranjenega častnika, ki se je boril z življenjem in smrtjo: pristevali so ta že mrtvin. Ko je ranjenec naznanil, kako samari-tansko in usmiljeno je z njim ravnal neki tuj vojak ter je spoznal mahoma mojega Ivana, se je poveljnik malo pomiril. "Dobro!" je dejal, za sedaj naj ostane pri življenju, a kot jetnik mora z nami. Pri prvi besedi ali klicu se mrtva na mestu ustreliti ali obesiti. Vzemite ga na sredino. Sedaj pa le dalje, da najdemo sovražnika!"

"Moj ubogi Ivan je bil tedaj gotovo zelo prestrašen, zbehan in obupan, ker je vedel, kaj ga pričakuje. Vedno je mislil, kako bi zamogel svoje tovariše obvestiti, da je sovražnik v bližini. Pa ni smel. Gotovo bodo vsi izgubljeni; od njega je še rešitev neogosta.

"Nato se omne poveljnik sovražnega oddelka na nepričakovano pot. Ivana je to precej pomirilo, ker je menil, da se žuden in nevaren položaj le ugodno izpelje za nase. — Pa jo! Naenkrat se obrne cela trupa proti onemu kraju, kjer so njezovi vojaki ostali. Sedaj je vse izgubljeno.

"V tem klupnem položaju spotakne se Ivan navedeno ob kamen sredi peta ter pada. Njegov sovražni spremljevalec mu hoče pomagati kvišku. Medtem se Ivan uprosti, razveže siloma roke in pograbl po puški ob sovražnikovi strani. Sklenil je že s palem pritistiti na petelina ter sprožiti.

"Nasprotnik je to nakano takoj zapazil ter mu hotel nameravati čim zabraniti. A Ivan je izbral svojo puško v rokah kakor pri-ono. Radi te nepokorne mu ni vredni Lahon zasadi bodalo v prs. Vseeno se je Ivan še pravčasno ogančil ter sprožil puško, rekoc: "Pozor, fantje, sovražnik je tu!" Nato se zgrudi nezavesten na tla..."

Ura je bila že pozno proti večeru. Sivolasa ženica je zahtela in si pričela brisati solze svlačja in materine ljubezni za izgubljenim sinom.

skala, dasiravno se mu je s smrtjo grozilo.

"Razjarjeni stotnik veli: "Pobijte ga, psa, ker je tako trdovrsten!" A predno se je zamoglo to storiti, začne se iz bližnje koče zopet slabotno glas onega ranjenega vojaka. Začleno se opazuje Lahi ranjenega častnika, ki se je boril z življenjem in smrtjo: pristevali so ta že mrtvin. Ko je ranjenec naznanil, kako samari-tansko in usmiljeno je z njim ravnal neki tuj vojak ter je spoznal mahoma mojega Ivana, se je poveljnik malo pomiril. "Dobro!" je dejal, za sedaj naj ostane pri življenju, a kot jetnik mora z nami. Pri prvi besedi ali klicu se mrtva na mestu ustreliti ali obesiti. Vzemite ga na sredino. Sedaj pa le dalje, da najdemo sovražnika!"

"Moj ubogi Ivan je bil tedaj gotovo zelo prestrašen, zbehan in obupan, ker je vedel, kaj ga pričakuje. Vedno je mislil, kako bi zamogel svoje tovariše obvestiti, da je sovražnik v bližini. Pa ni smel. Gotovo bodo vsi izgubljeni; od njega je še rešitev neogosta.

"Nato se omne poveljnik sovražnega oddelka na nepričakovano pot. Ivana je to precej pomirilo, ker je menil, da se žuden in nevaren položaj le ugodno izpelje za nase. — Pa jo! Naenkrat se obrne cela trupa proti onemu kraju, kjer so njezovi vojaki ostali. Sedaj je vse izgubljeno.

"V tem klupnem položaju spotakne se Ivan navedeno ob kamen sredi peta ter pada. Njegov sovražni spremljevalec mu hoče pomagati kvišku. Medtem se Ivan uprosti, razveže siloma roke in pograbl po puški ob sovražnikovi strani. Sklenil je že s palem pritistiti na petelina ter sprožiti.

"Nasprotnik je to nakano takoj zapazil ter mu hotel nameravati čim zabraniti. A Ivan je izbral svojo puško v rokah kakor pri-ono. Radi te nepokorne mu ni vredni Lahon zasadi bodalo v prs. Vseeno se je Ivan še pravčasno ogančil ter sprožil puško, rekoc: "Pozor, fantje, sovražnik je tu!" Nato se zgrudi nezavesten na tla..."

Ura je bila že pozno proti večeru. Sivolasa ženica je zahtela in si pričela brisati solze svlačja in materine ljubezni za izgubljenim sinom.

Jaz sem jo le vestno poslušal in privraval njeno besedano.

Stara ženica se malo pomiri ter nadaljuje:

"Stre! In kliz Ivana so slišali naši vojaki. Pravčasno so se zbudili ter napadli sovražno četo v beg.

"Težko ranjenega so ga potem prenesli na bližnjo postajo, kjer mu je njegov poveljnik pripeljal tak svetilnjo na njegova krvaveča prsa.

"Ivan se je sprva stokaje brnil ter veli: "Gospod, ako bi vi vedeli, kako je bilo!" — "Či sem o tvejem hrabrem činu, zato pa sprejmi to plačilo v priznanje."

"Dasiravno težko ranjen, zravna se Ivan še vseeno pokoncu ter radi ga je časi poveljniku, kako je pomagal tujemu ranjencu ter končno rešil vse svoje tovariše.

"Lopovi so tvojo dobro srčnost napram onemu slabo poplačali", mu odvrne poveljnik. — "Oni se me vedno opozirali in karali, da naj mirujem, a jaz sem bil pripravljen raje umreti, kot izreči svoje lastne tovariše pogubi", ječlja Ivan. — "Podaj mi desniro, moj sin", veli mu iznenaden poveljnik, "ti si zasluzil to redko svetilnjo. Ponosna sem, da imam tako hrabre sinove pri svojem oddelku."

"Sedaj se moj Ivan tako otro-

POSLUŠAJTE MOJ NASVET!

Črna hrana je sedaj zelo nizka.

Pomagajte svojcem v stari domovini ter jim polžite denarno pomoč sedaj.

Neposredna hranojarna avca z Jugoslavijo.

Jamčim za vsako denarno polijatev, ter polijam leto v Ljubljansko mestno hranilnico v Ljubljano, katere izplača neposredno in popolno vsaki znesek vašim ljudem v domovini.

Ako ne želite poslati denarja odai, ali pa lahko zagotovite to nizko ceno kromam s tem, da kopte menjico (Draft) za sedanjno ceno ter jo v bodoče porabite in si s tem privrinite denar.

Za vse podrobnosti glede denarnih polijatev, n potovanja v stari kraj, se obrnite vedno na edinega na naslov:

EMIL KISS, Bankir

133 Second Avenue,

New York, N. Y.

Vzpostavljeno pred dvajset leti.

Nemčija se priljuje Italiji

Izpremenjeno stališče italjanskega nacionalističnega mnenja napram Nemčiji — katero naša javnost najbrž še ne pozna, — je našlo prav posebno izražje v "Il Giornale d'Italia", organu prejšnjega ministra za zunanje zadeve Sonnina.

Ta list je dal tekom zadnjih dveh mesecev odlično mesto seriji pogovorov z vodilnimi nemškimi državniki. Prvi in najbolj drzni med temi pogovori je bil oni, ki ga je imel prime Buelow z gospodom Paezazio. Pogovor je izšel v listu dne 6. maja.

Najprvo se je tikel pogovor italjanskih sorodnikov princa Buelowa, njegove tašče ter princa Camporeale, ki sta umrla tekom vojne. Nato je pričel Buelow govoriti o svoji hiši v Rimu, imenovani Villa Malta, kamor se je hotel vrniti takoj, ko bo podpisan mir.

Na vprašanja, tikajoča se Eberta, Scheidemanna in notranje nemške politike, ni hotel odgovoriti, a kakorhitro je prišlo na vrsto vprašanje italjanskih zahtev je postal naenkrat zgovoren.

— Nobenega dvoma ni, da je Reka italjansko mesto... in da jo je treba odstopiti Italiji. Obnašanje Orlanda razkriva močnega moža. Vstrajnost Sonnina bo zmagala... Sonnino je čudovit človek in neumoren delavec. Videli boste, da se bodo zavezniški uklonili vsprko odločnosti Italije.

Omenitev sprejema Wilsona na Kapitolu od strani princa je dovedla poročevalca do odgovora:

— Delirij je pozdravil Wilsona v Italiji. Vi veste zelo dobro, da imajo Italijani velika sreča in da govori o politiki v sentimentalnem tonu.

— Presenečen sem, — je odvrnil prime Buelow — vsled stališča Anglije. Ne vem, zakaj ne stopi Francija odkrito na vašo stran. Videli pa boste, kako se bodo umaknili. Reka je italjanska prav kot je Zader, Šibenik in Split in kot je nemški Gdansk in oni del Tirolske krog Bozena, ki je postal italjanski.

— Kot jamstvo za strategično mejo, prime.

— Gotovo! Jaz vem, da je to strategična potreba ter priznavam italjanski značaj Trentina. Italija je pokazala čudovito energijo. Po Kobaridu celo čudovito moč...

Pogovor se je nato obrnil na kajzerja v Amerongen, na generala Diaza, Cadorna in Badoglio, na jadransko obal ter na "brezmejno ljubezen princa do Italije".

Končal se je z:

— A rivederci a Villa Malta!

Lichnowsky in Liga.

Dne 14. junija je posvetil isti list še večjo pozornost pogovoru istega poročevalca s princem Lichnowskyjem, kateri pogovor se je vršil dne 20. maja.

Pogovor je posvečen kritiki mirovne konference v Versailles ter nezmoglosti za Nemčijo, da bi podpisala.

— Stramoten in nesrečen mir proizvede lahko diktatorstvo z leve ali desnice. Mislim, da imajo vse demokracije Evrope, predvsem pa miroljubne, isti življenjski interes na tem, da podprejo v ojačijo sedanji režim v Nemčiji...

Francoski militarizem hoče ponoviti napake, katere je storila Nemčija v Brest Litovsku...

Glede Lige narodov je upati, da bo stopila pravica na mesto sile. Jaz pa nimam nobenega upanja v splošni dogovor, katerega se je doseglo na temelju takega mira. Sodelovanje Nemčije ne more biti član v prosti Ligi narodov. Ta mir je absolutno nesprejemljiv...

Uničenje Nemčije bi pomenilo udarec za bodočnost Italije. Jaz, ki ljubim vašo krasno deželo, globoko obžalujem, da je prišlo do vojne med Italijo in Nemčijo. Tega so krivi politiki. Diplomacija ni bila dalekovidna.

— Ali še vedno verujete v ravnotežje evropske sile, sedaj, po zmagi zaveznikov?

— Nikdar! — je odvrnil prime. — Po takem miru je že misel sama smešna. Mir ustanavlja neoporečno hegemonijo Francije na evropskem kontinentu.

Koncem pogovora je obsodil prime Lichnowsky izročitev Viljama II. kot "beležnost ter dejanje bedastosti, ki ga bo napadeno

še bolj popularnim". Dne 10. junija je objavil list nadaljni pogovor, katerega je imel isti poročevalec s predsednikom nemške republike, Ebertom, ki je rekel:

— Interesi Nemčije niso nikdar nasprotovali onim Italije in ne moremo si misliti, da bi ne šli v bodočnosti Nemei in Italijani v harmoničnem dogovoru, prav kot se je v preteklosti naše gibanje za narodno združenje vršilo v istem času kot italjanski Risorgimento.

"Najbolj živahne simpatije". Smisel teh člankov je preveč očividni, da bi jih bilo treba komentirati ali razlagati.

Zadnji članek te vrste se je pojavil v organu Orlanda, "Epoca" in sicer dne 27. junija pod naslovom: "Erzberger, mir in Italija". Misli moža bodočnosti.

Poročilo je spisal Signor Italo Zingarelli.

Najbolj važni del tega poročila se glasi naslednje:

— Izjave, katere mi je postal Erzberger, kojega delavnost v Rimu v eni najbolj kritičnih faz italjanske zgodovine je vzbudila splošno pozornost, so posebno zanimive.

— Jaz osebno sem vedno gojil najbolj živahne simpatije do Italije ter pripisujem veliko važnost dobrih odnosom z Italijo ter domnevam, da imam v tem oziru za seboj celi nemški narod. (Naelega, ekscelencia!) Zelo vesel bi bil, če bi postali Italija in Nemčija sosedji, a pod pogojem, da bi stopili nemška Avstrija in Tirolska na podlagi pravice samoodločbe v okvirje nemških meja.

— Italija bi morala biti zadovoljna z jezikovnimi mejami.

Ne smemo pozabiti, da je beseda o irredenta italjanska beseda. Italija se je borila za prostost Trentina ter jo je tudi dosegla. Ali hoče sedaj anektirati Bozen in Meran, tuje telo, ki bi ji poročalo mnogo sitnosti ter nasprotovalo principijem, za katere se je Italija borila? Italija se nima ničesar bati od Nemčije, če izroči dotična ozemlja.

Namenoma smo izbrali dva besopisa, ki sta več ali manj pod direktnim vplivom Sonnina in Orlanda, katere dva je celi svet smatral za prepričana in neomajna podpornika zaveznikov.

Ni treba posebno povdarjati, na je odkrito germanofilske časpisje v Italiji ne skriva za inozemskimi državniki, temveč za vprizaj nasprotno ostre napade na zaveznike in posebno na predsednika Wilsona.

"Perseveranza" na naprimer dolži, da deluje v interesu "židovskih bankirjev" na Wall Street, tem pa pozablja list, da vodijo izključno židje vso italjansko politiko finance in da je tudi Sonnino žid in finančni izvedenec.

"Resto del Carlino" je šel dne 9. junija celo tako daleč ter rekel, "da je ekonomsko vprašanje danes pristno mednarodno politično vprašanje. Nemčija, Avstrija in Ogrska kažejo, da to vprašanje razumejo in da so ga v stano boljše rešiti kot pa Anglija, Francija in Amerika."

Naslednjega dne je isti pisec izjavil, da je svet pod tiranstvom treh mož, ki so prelomili vse svoje obljube, potem ko so objubili svetu nov red.

— Ker oborožujejo Anglija, Amerika in Francija svoje armade, da izvedejo svoje načrte o svetovni nadvladi in ker ogrožajo tati nas, se moramo braniti. To ne bo — težko. Zadostovalo bo povdati narodom Evrope, Afrike in Azije na odločen način, da se neče Italija še nadalje pokoriti trimurvitati in da ne bo pod nobenim pogojem služila tiranom na kongresu... Posledica takega koraka od strani naše vlade, če li imela pogum storiti ga, bi bila velikanska. Le pomislite:

— Nemčija bi lahko odklonila podpisanje pogodbe v Versailles ter izzvala Francijo... Avstrije, Madžari, Bulgari in Turki ter celo Egipčani bi se borili z veliko večjo varnostjo, če bi bila Italija z njimi v duhu in če bi vedeli, da ne bo italjanska armada pod nobenim pogojem pomagala trinitvratu. Poraženi na kongresu v Parizu smo lahko najvišji razsodnik politike v Evropi, če imamo le pogum uporabiti svojo moč.

Ljudje, ki pišejo kaj takega, se gotovo ne morejo pritoževati, če se njih zavezniški (ki bi gotovonov življenj.

Najboljši preparat za zaprtje, dispepsijo, slabost, nered v lednicah in jetrih in celicah v črevesih. Laxcarin je čistilec krvi. Vzorec ne stane nič. Polno zdravljenje šestih zaprtij po dolarjev in 24c. vojne davka. En zavoj en dolar in štiri cente vojne davka. Prodaja ga je Laxal Medicines Co. Laxal Bldg., 7, P. O. 963, Pittsburgh Pa.

odklonili ta izraz) obojavljajo dati jim neomejeno kontrolo v Jadranskem in Sredozemskem morju.

Tako piše list "The New Europe", a mi moramo dostaviti je marsikaj. Kakoruna je bila Italija v času Machiavellija, taka je še danes. Sebična, čeprav brez moči, Intrigantska, čeprav brez posebnih prekanjenosti. Polna velikih načrtov in sanj, a brez moči in volje, da bi jih izvedla ter prestavila v dejstvo.

Prijateljske drugega naroda, — dokler črpa iz njega dobiček, a zakleta sovražnica v trenutku, ko so ogroženi njeni sebični in neutemeljeni načrti.

Ko je izbruhnila svetovna vojna, ni vedela Italija, na katero stran naj stopi. Pričela je barantati ter se informirati, na katero stran se bo nagnila zmaga. Centralni zavezniški so ji ponudili — premalo in stopila je na stran zaveznikov, ki so ji objubili v Londonski pogodbi vse, kar je zahtevala. Če bi zavezniško slaba predla, kar bi se gotovo zgodilo, če bi ne posegla Amerika vmes, bi bila Italija brez dvoma prva, ki bi zapustila zavezniški tabor ter sklenila mir z Nemčijo in Avstrijo. To je izvršeno na sedem dvom.

Italijanem se ni treba vsled tega prav nič čuditi, če jih smatrajo za ljudi, katerim je treba nekaj dati, da se jih človek iznebi.

Žalibog pa so naši jugoslovanski kraji, katere bodo najbrž zavezniški poklonili Italiji za sebično pomoč, katero je nudila v tej vojni za "zmago demokracije ter enake pravice za vse narode".

VELIKANSKA STAVKA V ČIKAŠKIH KLAVNICAH

V čikaških klavnicah je zastavka-jo do 33,000 delavcev, ki zahtevajo odstranjenje policijske straže.

Chicago, Ill., 8. avgusta. — Splošna stavka 33.000 delavcev v tukajšnjih klavnicah se je pričela danes ob devetih zjutraj.

